Lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle koskien Valtioneuvoston selontekoa sisäisestä turvallisuudesta (VNS 6/2025 v)

Lausunto teemasta: nuorisokulttuuri ja alakulttuurit

12.2.2016

Lausunnonantaja
Mikko Salasuo, valtiotieteiden tohtori, talous- ja sosiaalihistorian dosentti, Helsingin yliopisto

Lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle

Kokonaisuutena suomalainen nuorisokulttuuri on 2020-luvulla monimuotoinen ja pääosin vakaa, ja nuorten toiminta on suurelta osin normien mukaista ja yhteiskuntaan kiinnittynyttä.

2020-luvun suomalaisessa nuorisokulttuurissa on kuitenkin tunnistettavissa kaksi kehityskulkua, joilla on merkitystä sisäisen turvallisuuden näkökulmasta.

- Sosiaalisen median kautta syntyvät, usein nopeat ja yllättävät ilmiöt
- Segregaation myötä tapahtuva syvempi arvoihin, asenteisiin ja normeihin kytkeytyvä kulttuurinen eriytyminen.

Lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle

- (1) Ensiksi mainitun kehityskulun riski sisäiselle turvallisuudelle liittyy äkillisesti nouseviin tempauksiin, haasteisiin ja muihin some-trendeihin, jotka voivat lyhyessä ajassa mobilisoida suuria nuorisomääriä ja vaarantaa sekä yleistä järjestystä että kansalaisten ja nuorten oman turvallisuuden. Tähän nuorisokulttuurin elementtiin voi kuulua esimerkiksi riskikäyttäytymistä tai muita kansalaisia vahingoittavaa toimintaa.

Lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle

- (2) Jälkimmäisen osalta kyse on segregaation seurauksena tapahtuvasta eritaustaisten nuorten arjen, identiteetin ja mahdollisuuksien eriytymisestä, mikä voi johtaa sellaisten alakulttuurien vahvistumiseen, joihin liittyy olennaisesti rikollisuus, normien vastainen toiminta tai yhteiskuntavastaisuus. Tällaisen nuorisokulttuurisen ilmiön kehittyminen on hitaampaa ja usein varsin näkymätöntä. Juurtuessa nuorisokulttuuriin se muodostaa sitkeän ja hallinnan kannalta haastavan sisäisen turvallisuusuhan.

Yhteenveto

- Nuorisokulttuuri ei ole Suomessa viime sotien jälkeen muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta aiheuttanut merkittävää uhkaa sisäiselle turvallisuudelle. Kansainväliset nuorisokulttuuriset virtaukset ovat ilmenneet Suomessa varsin pieninä ja yhteiskunnan normeja mukailevina.
- Tässä lausunnossa kuvatut uhat ovat nimenomaan uhkia, ei jo konkretisoituneita kehityskuluja.
- Uhkien konkretisoitumista on mahdollista ehkäistä, missä onkin viime sotien jälkeen suomalaisessa nuorisopolitiikassa onnistuttu varsin hyvin. Ennaltaehkäisy onkin tehokkain ja vaikuttavin keino ehkäistä kielteisten nuorisokulttuuristen ilmiöiden konkretisoitumista ja juurtumista.